

עין משפט ונר מצוה

ח א מיי פ"ג מהל' שניטס הלכה ו' ועיין בשבטות סתם עשין פס פט"ע ע"מ מ"י קטע סעיף ב' וז"י קס סעיף ב'

רבינו גרשום

נתייאש מן הזמן שקבעו לו ב"ד ולא גדרה ונתערבו הורעים בכרם היר זה קידש וטענין שריפה ככלאי הכרם כדכתיב מן תקדש המלאה ודרש"י לה (חולין קט"ו) מן תוקד אש. ואותו בעל מחיצה חייב באחריות ודעני של זה שהופסדו חייבי שלטם רמיוני. ושתא כיון דאשחכין דהאי מחיצה דמתני' כותל הוא ודילפי' לה מהמחיצה הכרם דייקא מתני' טעמא דרצו שניתי לעשות מחיצה משום הכי בונין אותו באמצע שניתי דאין כופין אותו לבנות ש"מ לבנות ביתא אלא אחרי רוצה ואחר אינו רוצה אין מחייבין אותו שאינו רוצה לבנות חלקיו בעל כרחו. והואיל דאין כופין אותו לבנות ש"מ שיה שומעכב וראה בחצר חבירו אותו היום קארי ראה לא שפיה היום: ומקשה מאן לימא לן דהאי מחיצה דמתני' גודא דאכא למירד בקרקערת הדיקא ראה לא שפיה היום. איכא מאי מחיצה דמתני' פלוגתא. חלוקה שנתרצו לעשות חלוקה. והכי פריש למתני' השתתפין שרצו לחלק חצירן בונין את הכותל באמצע. ואידוק הכי כיון דנתרצו לחלק אם זה מעכב שאינו רוצה לעשות ענו הכותל הואיל דמקפידין זה על זה שלא ישתמש האי בחלק חבירו (דיו' כופין אותו ובונין את הכותל באמצע שרצו לעשות מחיצה שרצו לחצות מיכבי ליה: אלא מאי גודא. אמאי קארי ותו בונין את הכותל. והא כל לשון משנה לשון קצרה הוא. ויכין הדינא ראה לעשות מחיצה היינו כותל בונין אותו מיכבי ליה לאיצטריך למתני' כותל דאי תנא בונין אותו הוה אמינא במסיפס בעלמא גמי. מחיצת הקנים ערא שקורין בל"ע פלפטי"ן. קמ"ל כותל. ודריכוי למיעבד כותל של קיימא ולעולם כדאמינא דמחיצה גודא היא וכדדרייך דהיוק ראה לאו שפיה היום: בונין את הכותל באמצע פשיטא. אכתי מקשה למאן דאמר גודא כי האי גזינא ב' בשלמא אי אמרי' מאי מחיצה פלוגתא משה איצטריך למתני' בונין את הכותל דלא גמי בלא הכי דאיצטריך לאכרי כותל.

והאי דקאמינא באמצע דהאי לא איצטריך למתנייה הויאל דקאמר פלוגתא. אלא אנב דאיצטריך למתני' כותל קתני באמצע ולא משום דוקא אלא אי אמרת דהאי מחיצה גודא היא בשלמא כותל לא מיתור הוא משום דהתא למטותי סמיפס ולא לגופיה איצטריך. והאי דכיון דשותפין מיתור בהאי חצר רצו לעשות גודא פשיטא דאיצטריך בונין אותו והשתא לא מצינא למימר אנב דאיצטריך למתני' כותל קתני באמצע משום דכותל גופיה לא אתא אלא לאפקי סמיפס בוראי לא לעולם כדאמר' מחיצה פלוגתא והיוק ראה שפיה היום. לעולם אימא לך מחיצה גודא דקא קשיא לך באמצע למת לי (לא) צריכי דהאי לא מיתור הוא דהכא במאי

סנקינן דאקדימין חד מינייה וארציה לחבירה שלא רצו שניהן מתחלה אלא אחרי פייסו לחבירו עד שנתרצה לו שיעשה כותל. עכשיו אי לא תני דבניין באמצע בחלק שניהן הוה אמינא דיכול למימר ליה כי נתרציתו לעשות מחיצה בכך נתרציתו שלא אשתמש בארוא דאין אבל למעטוי בתשמישי שלי ליתן מקום חצי הכותל לא נתרציתו: קמ"ל. וכיון דנתרצה בונין את הכותל באמצע חצי כותל זה וחצי בחלק זה. ולאכתי דאיצטריך באמצע ולעולם מחיצה גודא הוא ואכתי היוק ראה לאו שפיה היום: ת"ש וכן בגינה מקום שנתנה לגורו. בגינה העומדת בעיר קא מיירי דאיכא היוק ראה שרואה מה שבחצר חבירו. קתני וכן בגינה דמחייבין אותו לגורו. אלמא היוק ראה שפיה היום: לא לעולם אימא לך לאו שפיה היוק ושאני גינה לאו משום דטעמא דהיוק ראה. אלא משום דמסתכלין בבינתו ומכניסין בו עין הרע [כרדן] אבא: א"כ בקרקערת דמשום טעמא דיעין הרעה מחייבין לגורו בגינה ולא משום היוק ראה מאי וכן בגינה כלומר דמשמע דאותו דין עצמו שנתנה בחצר אותו [דין] עצמו נותה בגינה ולטעמין אינו דין א'. שבלמא לדידי דאמינא אירי משום היוק ראה להכי אתי שפיר וכן בגינה אלא לדידך מאי וכן: ומשני האי וכן לא מהדר כלל אירשא אבונין את הכותל דתידיק מיה כשם שמחייבין לבנות כותל בחצר משום היוק ראיין כן בגינה אלא האי דקתני וכן בגינה

ב:

נתיאש הימנה ולא גדרה. דוקא נתיאש אבל לא נתיאש ועוסק

כל שעה לגדור אע"פ שהוסיק מאתים מותר כדמסק

במסכת כלאים (פ"ה מ"ו) הרואה ירק ככרם ואמר כשאגיע לשם

אלקטנו הוסיק מאתים מותר לשאחזור אלקטנו הוסיק מאתים אסור אלמא כשהוא מחזר אחר לקטתו אפילו הוסיק מאתים מותר והטעם יש לפרש משום דכמיני (דברים כב) לא תרע כרמך כלאים דומיא דזריעה דלימא ליה:

ורחייב באחריותו. אע"ג דהסיק שאינו ניכר לא שפיה הסיק (גיטין נג.) נראה לר"י דהאי חשיב הסיק ניכר שהרי ניכר הוא שהוא כלאים כשרואה הגפנים צשדה ומטמא אע"פ שרואין השךר על הטהרות לא חשיב הסיק ניכר דמי יודע אם הוכשרו אבל אין לומר דה"נ ה"י הסיק שאינו ניכר וקנסוהו כמו במטמא (שם) שלא יאכל כל אחד הולך ומטמא טהרותיו של חבירו דהכא ליכא למיחש להכי שצנל הכרם נמי מפסיד ועוד אי קנס הוא צמוד דוקא ה"י לו להמטיב: **וְאִימָא מאי מחיצה פְּלִוגתָא**. מפרש ר"י משום דעל לשון גודא יש כמה קושיות כדפריך בסמוך לפיכך דוחק לפרש מחילה פלוגתא אע"ג כדנכל מקום הוּ מחילה גודא: **וְבוֹיִן דרצו בונין את הכותל בע"פ** ברחו. לקמן מוקי לה כשאין זה דין חלוקה ומימה לר"י דלמאי נקט תנא דמתני' בלאן זה דין חלוקה וקמני רצו לא לימני רצו ולאכ"ר צניש זה דין חלוקה ומי דקמ"ל דס"ד כשאין זה דין חלוקה דמיא למימני פ' (ט) אינחראל ע"ל לחלק ע"מ שלא לעשות גודא אבל על מנת לעשות גודא לא אינחרי לך ויש ספרים דמקפין ומתקן כן להדיא צשיליה שמעתינ: **הוּהּ אמינא במסיפס בע"מא**. פ"י ורצו דקמני אמסיפס ואע"ג כדנלאו רצו נמי עושין מסיפס מצי לא כותול לא במסמך דקאמר צנל כרחס כדמוכס במסמך דקאמר מצי לא כותול לא במסמך היינו מסיפס גרוע אבל כי רצו עושין מסיפס מגויל וגזית כמנהג המדינה ומקרי מסיפס לפי שהוא מלא חלונות כדפי' צנערוך ואינו מנין מהיוק ראה"י א"ג לפי שאינו גבוה י' כדמוכס לקמן גבי ג"ג הסמוך י' לחצר דאמר ר"י עשה לו מעקה גבוה י'

ופריך למאי אי להסיק ראה ד"א צעין ואי לנתפס כנגד במסיפס אג' י' וצוקנטרס פ"י דרצו דקמני אחלוקה קאי ומימה דהא אסיק דמחילה היינו גודא דאי פלוגתא לחצות מיכבי ליה ועוד היכי מצי למימר דה"י' במסיפס צעלמא הא שמעינן ליה מסיפא דקמני אבל בזמן ששניהם רוצים אפילו פחות מכלא יתלוקו והיינו לכל הפחות במסיפס ועוד היכא המ"ל במסיפס צעלמא הא צהדיא קתני צמתני פ"י וגויל: **בְּבוֹיֵן את הכותל באמצע פשיטא**. למ"ד גודא גזית כמו לו הפך פיריבי דלקמן דכשהקנו לעשות גודא כך הקנה זה כמו זה ושהטעם דכאמלע אבל למ"ד פלוגתא איצטריך למימר **קד"א** דמשום היוק ראהי יש לו לסייע צצנין הכותל אבל אין לו לבנות צחלקו צשציל^א **ך: וְתָא שמע וכן בגינה**. לקמן מסקינן דה"ק וכן צגינה סתם כמקום שנהגו לגדור דמי הלכך דייק שפיר דהיוק ראהי שפיה הסיק: **גִּינָה שאני בדריב אבא וכו'.** ואי"ת ומהאי טעמא יתחייב נמי לגדור צצקעס^י ויש לומר דשאני גינה שמגדלין זה ירק לאכילה וכל שעה היא עומדת בקמותיה אבל צקעה אינה עומדת בקמותיה אלא חדש אחד בשנה ולא מיחייב לגדור^י אבל אסור לעמוד בשעה שעומדת בקמותיה ואי"ת ולמ"ד פלוגתא כיון דאשמועינן דאפילו צחצר שפיה הסיק כל שכן צגינה ואמאי איצטריך מו למימני וכן צגינה וי"ל דאיצטריך וכן צגינה למימני משום גויל וגזית: **בַּפֶּלֶ שאני**. שהורגלו לעשות דצר הלנע צחצר^י ולא למדו ליחס זה מה: **וְדִקְאָרִי דה מאי קארי א"ה**. כלומר פשיטא דנפל שאני ואדרכה ה"י לו להוכיח מדקמני ונפל^י מכלל דצעלמא לא שפיה הסיק: **הוֹיִקָא דריבש שאני**. וואע"ג דלקמן משמע דאצטריך צחצר שאני סמוכה לרה"י מ"מ איכא דקמני דריבש דדימנין דקמני רביס ועיילי להסם כדאמר^י לקמן ורשב"ג אע"ג דלית ליה האי טעמא דזימנין דדחקי רביס מ"מ מרחוק יכולין לראות לפנים ולכך לא פליג אלא אצית שער אבל צדלת מודה דכופין אותו לבנות: **מַאי דְאוּ בבִּיתָא**. תימה ויהא צכותל דילמא הכי פ"י אין חולקין את החצר אפי' האחד רוצה לבנות את הכותל צתוך שלו עד שיהא זה ד' אמות לכל אחד הא אם יש זה ד' אמות לכל אחד חולקין אם רצה לכונוס ולבנות צתוך שלו וי"ל דחולקין משמע צאמלע דאי אשמועינן כדפי' הוה ליה למימני אין עושין כותל צחצר עד שיהא כו': **שְׂאֵנִי התם דאמר ריה בע"פ החצר דבע"פ הגג כו'.** תימה אמאי לא מייתי מדמתנא לקמן (דף ו') **שמי חצירות וזו למעלה מזו לא יאמר העליין הריני**

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

קידש. התצוה אם הוסיק מאתים. לישנא דקרא נקט מן תוקדש (דברים כב): **וטעמא דרצו**. לבנות כותל (ו') דמדעת שניהן הוא דמיציה חכמים שיצנו צין שניהן ולקמן ג.) פריך כשרצו מאי הוּ ליהדרי זהו אבל לא רצו שניהן שהיה אחד אומר דיי"ה לחלקה צמסיפס של

יחדות ע"יס תקועיס צאךר מנוכיס לא כייפינן ליה ואין זה יכול לומר לו איני חפץ שתרצה עסקי: **פלוגתא**. חלוקת חצר שהושו דעתם לחלוקה וכגון שלא היה זה ח' אמות כדי לזה וכדי לזה שאין האחד יכול לוקח את חבירו לחלוקה ולהכי מני שרצו שנין שרצו לחלוקה צונין כותל אצנים על כרחם ואם צא האחד לומר אי איפשי צייליה וז אלא מסיפס צעלמא אין שומעין לו משום היוק הראיה: **הוה אמינא צמסיפס צעלמא**. מיירי מתני' דליהו נמי מחילה אקירו ורצו דקמני אחלוקה קאי וכשאין זה דין חלוקה קמ"ל כותל ורצו דקמני משום כותל דאי לא רצו פלגי לה צמסיפס: **דל"ייה חד מינייהו לחצרים**. ציקש ממנו לחלוקה צמחילה: **מהו דסימא א"ל כשנחראלין** לך. צמחילה מחילה דקה נחראליי ולמעוטי צאורל כגון של נסריס שהיא דקה והסיק ראהי אין זה או תמשוך עוצי הכותל צחלקך חוץ מדצר מועט אבל לבנות כותל אצנים עצ למעוטי נמי תשמישתי לא נחראליי: **אסור לאדס שיעמוד כו'.** שלא יזיקנו צעין רעה: **והא וכן קסני**. דמשמע תרזייהו חד טעמא הוא גינה וחצר: **מחייבין אוסו**. והכא לא קתני רצו רצו אלא ע"ל כרחו: **נפל שאני** כשצר נחלאו הראשונים צבותל: **ודקארי לה מאי קארי לה**. וכי לא ידע דנפל שאני: **סיפא איצטריך ליה**. כלומר הוא הדין נמי מעיקרא והאי דקמני נפל משום סיפא לאשמועינן דיותר מד' אמות אין מחייבין ואע"פ שהראשון היה גבוה יותר לא מחייבין ליה: **נופין אוסו**. כל אחד מצני החצר לתת חלקן צצנין: **ציס השער**. צצונים כותל נגד השער עגול צצבי ועושין צאוחו הסיק פתח קטן מן הכז משום היוק רציות צני רה"י שלא ירצו מוך החצר: **היוקא דריבס**. שכל צני רה"י מסתכלין שם: **אין חולקין**. אין האחד כופה את חבירו לחלקן: אחד מצני

השותפין הצונה כותל צחצר כנגד חלונותיו של חבירו צין מלמעלה וכו' אם הכותל גבוה יותר מן החלונות צריך להצניה למעלה מכן ד"א כדמפרש ואזיל כדי שלא יסמוך על כותלו וישחה וירצה בחלונותיו של חבירו: **צין מלמעט**. אם הכותל נמוך מן החלונות צריך להשפילו מכן ד"א כדי שלא יעמוד על עוצי כותלו וירצה: **ומכנגדן**. צריך להרחיק את הכותל מן החלונות ד' אמות כדי שלא יאפיל: **היוקא צציס שאני**. שאדס עשה צציתו צצרי הלנע: **מעקה גבוה ארבע אמות**. כדי שלא יראה צחצר חבירו כשהוא משתמש כגגו: **ולא יעזנא כזי עידנא דקא אסי**. להשתמש כגגן: **דאיצנטע**

השותפין הצונה כותל צחצר כנגד חלונותיו של חבירו צין מלמעלה וכו' אם הכותל גבוה יותר מן החלונות צריך להצניה למעלה מכן ד"א כדמפרש ואזיל כדי שלא יסמוך על כותלו וישחה וירצה בחלונותיו של חבירו: **צין מלמעט**. אם הכותל נמוך מן החלונות צריך להשפילו מכן ד"א כדי שלא יעמוד על עוצי כותלו וירצה: **ומכנגדן**. צריך להרחיק את הכותל מן החלונות ד' אמות כדי שלא יאפיל: **היוקא צציס שאני**. שאדס עשה צציתו צצרי הלנע: **מעקה גבוה ארבע אמות**. כדי שלא יראה צחצר חבירו כשהוא משתמש כגגו: **ולא יעזנא כזי עידנא דקא אסי**. להשתמש כגגן: **דאיצנטע**

השותפין הצונה כותל צחצר כנגד חלונותיו של חבירו צין מלמעלה וכו' אם הכותל גבוה יותר מן החלונות צריך להצניה למעלה מכן ד"א כדמפרש ואזיל כדי שלא יסמוך על כותלו וישחה וירצה בחלונותיו של חבירו: **צין מלמעט**. אם הכותל נמוך מן החלונות צריך להשפילו מכן ד"א כדי שלא יעמוד על עוצי כותלו וירצה: **ומכנגדן**. צריך להרחיק את הכותל מן החלונות ד' אמות כדי שלא יאפיל: **היוקא צציס שאני**. שאדס עשה צציתו צצרי הלנע: **מעקה גבוה ארבע אמות**. כדי שלא יראה צחצר חבירו כשהוא משתמש כגגו: **ולא יעזנא כזי עידנא דקא אסי**. להשתמש כגגן: **דאיצנטע**

המתרחץ מתרחץ [לעולם] כדמעיקרא נפל שאני. והאי דאמר עד ד' אמות דבהכי הוא דין מחיצה ולא משום היוק ראייה: ת"ש בתים הפתוחים לחצר פתוח דחצר פתוח לרה"י ונפל בית שער החצר. וכל שער החצר נתרצו לבנות. [וכופין לא] מבני החצר המעכב לבנות] בית שער ודלת עמקן משום היוק ראייה דבני רה"י. אלמא היוק ראייה שפיה היוק: היוק דריבש שאני. אלא היכא דאיכא היוק ראייה דירחי כנו האי חצר השותפין לאו שפיה היוק: ת"ש קתני מחני' אין חולקין את החצר. האחזין שבאל לחלקו בבטיב אביהן אין חולקין את החצר עד שיהא בה ד' אמות לזה וד' אמות לזה דהכי חזי לדידה. וכשהן חולקין מאי לאו כותל מעליא בעו למיעבד ביתתייהו משום היוק ראייה: לא במסיפס בעלמא. חולקין דאצינ' דזה יכול לראות בזה: ת"ש חלונות שיש להם חזקה כדאמר לקמן מלמעלן ומלמטן ומכנגדן ד' אמות כלומר אם רוצה זה בעל החצר שהחלקן פתוח בחצירו לבנות כותל בעי חלקו. מלמעלה שאם רצה להגביה כותל (מן) החצר יותר מן החלקין צריך להגביהו ד' אמות על החלקין. אי נמי למטא אם רוצה ב' מוך (מן) הכותל מן (הצד) צריך להגביהו כ' אמות ואם בא לבנות כותלו ד' עד הכותל ולזה יש לו חזקה חלוצה בחצירו של זה צד החציר ד' אמות ורבה כדי שלא יאפיל חלונותיו: והני עלה מלמעלה להם צריך שיהא גבוה ד' אמות על החלקן כדי שלא יעמוד

מסורת הש"ס

א) ולקמן נ"ט: ב) א,שס) ג) כ"ט ק"י ע"פ: ד) לקמן ס' לקמן ז' א' לקמן י"ח: ו) לקמן כ"ב, ח) שס: ט) לקמן י"ז: פ' צ"ל נגנ,

תורה אור השלם

1 ותהי תפוצת העדה מן הצאו שלש מאות אלק ושלשים אלק שבעת אלקים וקחשם מאותו: במדבר לא מג

גליון הש"ס

במרא ודקארי פ"י ע"י צחזשי הרמב"ן לקמן דף יז ע"י ד"ה גימטא רש"י: שם ודקארי לה. כמותו טו ע"פ וצ"י:

הגהות הב"ח

ג) גכ' וטעמא דרצו: (ג) שם ואמא מאי מחילה פלוגתא: (ד) שם קציעה לו תשמישתי: (ה) רש"י לקמן ד"ה וטעמא וכו' מרעית שניטן הוא דהייבויס' כממס: (ס) תוס' ד"ה ויטין וכו' כי איתרציתין לך וכו' לא איתרציתין לך ויש ספרים דמקשה וממקן:

מוסף רש"י

מוצא בעמוד קודם

מוסף תוספות

א. עכשיו ששינוי כותל קמ"ל דכותל שלם הם בונין, רשב"א. ב. קמ"ל כותל, דמשמע כותל גבוה. יעני יו"ט. ג. (ד"רעל לטעון כי איתרציתין לך, לחלקו, ולא שיתמשך חלק חציר. שטמ"ק כסס יעני יו"ט. [ועיין תחלת דהר"י. וזאן אי אמרינן דבקעה סתם כמקום שנהגו שלא לגדור דמי ואין מחייבין אותו. רשב"א. ה. דהא אפשר לו ליותר שאל יעמוד על שדה חבירו סמוך לצציה. יעני יו"ט. ו. כדאמרנין במסמך חיוקא דבית שאני. שם. ז. אלמא מהחחילה אין מחייבין אותו לבנות. שם. ח. דהא ורבנן מחייבין בכל צצירות וכו', והיינו פלוגתא, דרשב"ג אומר וכו' חצר שאינה מסובת להדיד אינה צצריה בית שער. רשב"א.

רבינו גרשום (המשך)

אנולו וגזית מה בחצר מקום לבנותו בגויל ובזית בונין כן בגינה ולעולם לא קשיא לי: כותל חצר שבין שני תצירות שנפל אם א' מהן מעכב מלבנותו מחייבין אותו לבנותו בעל כרחו עד שיהא גבוה ד"א דלא מצי אינש באוסכולי דרך הליכתו עד שיהא גבוה ד' אמות אלמא מחייבין אותו לבנות. ומשני דהיכא דנפל שאני הואיל דהוי מעיקרא הכותל בדין הוא דמחייבין אותו עד ד' אמות דפחות מכן לא מצי למיכניה דהוי משום מחיצה גבוה גבי מחני' שלא היה מעולם מחיצה אין מחייבין המעכב: ודקארי דהא אמאי קארי לה כלו' המקשה שהיה מקשה קוש' וז אמאי מקשה לה. וכי לא היה יודע דהיכא דנפל שאני ומה ראה להקשותה. ומשני לעולם משום קשיא מיתתיין לה משום דהתוא סביפא איצטריך ליה למיתני' בלשון קשיא יקתני סיפא מו' אמות ולמעלה אין מחייבין אותו לבנות כדמעיקרא אלמא משום היוק ראייה הוא וישי"מ אין מחייבין אותו אלא כשיעור שאינו יכול לראות.

המתרחץ מתרחץ [לעולם] כדמעיקרא נפל שאני. והאי דאמר עד ד' אמות דבהכי הוא דין מחיצה ולא משום היוק ראייה: ת"ש בתים הפתוחים לחצר פתוח דחצר פתוח לרה"י ונפל בית שער החצר. וכל שער החצר נתרצו לבנות. [וכופין לא] מבני החצר המעכב לבנות] בית שער ודלת עמקן משום היוק ראייה דבני רה"י. אלמא היוק ראייה שפיה היוק: היוק דריבש שאני. אלא היכא דאיכא היוק ראייה דירחי כנו האי חצר השותפין לאו שפיה היוק: ת"ש קתני מחני' אין חולקין את החצר. האחזין שבאל לחלקו בבטיב אביהן אין חולקין את החצר עד שיהא בה ד' אמות לזה וד' אמות לזה דהכי חזי לדידה. וכשהן חולקין מאי לאו כותל מעליא בעו למיעבד ביתתייהו משום היוק ראייה: לא במסיפס בעלמא. חולקין דאצינ' דזה יכול לראות בזה: ת"ש חלונות שיש להם חזקה כדאמר לקמן מלמעלן ומלמטן ומכנגדן ד' אמות כלומר אם רוצה זה בעל החצר שהחלקן פתוח בחצירו לבנות כותל בעי חלקו. מלמעלה שאם רצה להגביה כותל (מן) החצר יותר מן החלקין צריך להגביהו ד' אמות על החלקין. אי נמי למטא אם רוצה ב' מוך (מן) הכותל מן (הצד) צריך להגביהו כ' אמות ואם בא לבנות כותלו ד' עד הכותל ולזה יש לו חזקה חלוצה בחצירו של זה צד החציר ד' אמות ורבה כדי שלא יאפיל חלונותיו: והני עלה מלמעלה להם צריך שיהא גבוה ד' אמות על החלקן כדי שלא יעמוד

^[1] (נראה דל"ל אם רוצה להנמיך הכותל מן החלקן צריך להמטיב ד' אמות וכו'): א) (נראה דל"ל ואם צא כותל נותה מנגד כותל החצר ולזה יש לו חזקה וכו'):